EUROPA-PARLAMENTET

2004 *2009*

Udvalget om Borgernes Rettigheder og Retlige og Indre Anliggender

7.2.2006

ARBEJDSDOKUMENT

om bekæmpelse af terrorisme: behandling og beskyttelse af personoplysninger i forbindelse med det politimæssige og strafferetlige samarbejde

Udvalget om Borgernes Rettigheder og Retlige og Indre Anliggender

Ordfører: Martine Roure

1. Indledning

Parlamentet har siden oprettelsen af den tredje søjle anmodet om, at der udarbejdes fælles standarder for beskyttelse af oplysninger i forbindelse med det politimæssige og strafferetlige samarbejde, der er harmoniseret med gældende fællesskabsretlige standarder. Disse standarder bør følgelig erstatte de nuværende principper i Europarådets konvention nr. 108 og henstilling nr. 87. Vi støtter således Kommissionens forslag, der imødekommer Parlamentets ønske.

Dette instrument er primært nødvendigt af to grunde:

- Indførelsen af et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed medfører udveksling af et stigende antal oplysninger, herunder personoplysninger, på de områder, der hører ind under den tredje søjle. Denne stigende udveksling bør underlægges EU's krav om beskyttelse af grundlæggende rettigheder og overholdelse af artikel 7 og 8 i EU's charter om grundlæggende rettigheder (privatlivets fred og beskyttelse af personoplysninger);

- En bedre beskyttelse af oplysninger vil styrke princippet om gensidig anerkendelse mellem de kompetente myndigheder og vil således bidrage til et bedre politimæssigt og strafferetligt samarbejde i Europa.

Kommissionens forslag til rammeafgørelse[1] er så meget desto vigtigere set i lyset af den nylige vedtagelse af forslaget til direktiv om lagring af data behandlet i forbindelse med tilvejebringelse af offentlige elektroniske kommunikationstjenester[2]. I forbindelse med vedtagelsen af direktivet havde Parlamentet rent faktisk fremsat en udtrykkelig anmodning vedrørende nærværende rammeafgørelse:

"... mener, at det foreliggende direktiv, for så vidt angår dataadgang, kun udgør et nødvendigt første skridt, og opfordrer Rådet til loyalt samarbejde med henblik på en hurtig vedtagelse af passende garantier i forbindelse med rammeafgørelsen om beskyttelse og behandling af data i det retlige og politimæssige samarbejde i kriminalsager."

2. Tilknytning til andre forslag (SIS II, VIS, tilgængelighedsprincippet)

Forslaget til rammeafgørelse om beskyttelse af data under den tredje søjle er knyttet til flere forslag, der for indeværende er til høring i Parlamentet, især om visuminformationssystemet (VIS)[3], Schengen-informationssystemet (SIS II)[4], tilgængelighedsprincippet[5] og øget effektivitet, kompatibilitet og synergi blandt europæiske databaser inden for retlige og indre anliggender[6], da disse forslag indeholder bestemmelser om databaser eller foranstaltninger, der gør det nemmere for de kompetente myndigheder at få adgang til personoplysninger.

Fællesskabsforslagene om VIS og SIS II indeholder således også et forslag under den tredje søjle med henblik på at give politi- og retsmyndighederne adgang til og mulighed for at anvende oplysninger. Der bør i disse forslag nu henvises klart til principperne i nærværende rammeafgørelse om beskyttelse af personoplysninger.

Derfor bør nærværende rammeafgørelse vedtages samtidig med SIS II-forslagene.
I dette forslag til rammeafgørelse henvises også til tilgængelighedsprincippet, hvis formål er *"at de oplysninger, der er brug for i kampen mod kriminalitet, kan cirkulere uhindret på tværs*

af de indre grænser i EU ", idet afgørelsen *"giver medlemsstaternes retshåndhævende myndigheder såvel som Europol-medarbejdere direkte online-adgang."*

Der angives imidlertid to hindringer for datatilgængelighed:
"- forskelle i databeskyttelsesstandarder lægger hindringer i vejen for udveksling af fortrolige oplysninger,
- der mangler fælles regler om kontrol med brugen af oplysninger, man har fået fra en anden medlemsstat, og det er vanskeligt at spore kilden til oplysningerne og det oprindelige formål med dem."

Vedtagelsen af fælles regler om beskyttelse af data, der skal anvendes til sikkerhedsmæssige formål, er således også en forudsætning for gennemførelsen af tilgængelighedsprincippet. Selv om det naturligvis er afgørende, at nærværende rammeafgørelse vedtages af hensyn til gennemførelsen af tilgængelighedsprincippet, bør vedtagelsen imidlertid ikke have skadelig indvirkning på udfaldet af drøftelserne af dette spørgsmål.

3. Ordførerens indledende betragtninger

Vi bør sikre, at der er sammenhæng og konsistens mellem principperne for databeskyttelse i EU, herunder mellem den første og tredje søjle. Principperne i direktiv 95/46/EF bør være det centrale udgangspunkt for EU-lovgivningen og danne grundlag for de generelle principper for beskyttelse af oplysninger.

Som ordfører ønsker jeg, at principperne om beskyttelse af data i fællesskabsdirektiverne i videst muligt omfang overføres til den tredje søjle med henblik på at garantere det samme beskyttelsesniveau under hensyntagen til de særlige forhold, som politiet og retsvæsenet arbejder under. Det er således nødvendigt at ændre bestemmelsesdelen i direktiv 95/46/EF og fastsætte supplerende regler vedrørende omfanget af det politimæssige og strafferetlige samarbejde og samtidig sikre, at disse regler er i overensstemmelse med fællesskabsrettens grundprincipper.

Det synes i denne forbindelse at være afgørende, at de fælles regler for beskyttelse af data finder anvendelse på alle data på det politimæssige og retlige område og ikke kun på grænseoverskridende udveksling af data mellem medlemsstater. Jeg går ind for, at rammeafgørelsen får et meget stort anvendelsesområde, så fællesskabsreglerne også gælder for behandling af data i de enkelte medlemsstater.

Europol, Eurojust og toldinformationssystemet er ikke omfattet af forslaget til rammeafgørelse, idet de er underlagt særskilte regler for databeskyttelse. For at sikre, at der er sammenhæng i reglerne for databeskyttelse, herunder reglerne for EU's agenturer og organer, ønsker jeg, at de særskilte regler, som disse organer er underlagt, harmoniseres med nærværende rammeafgørelse.

Jeg foreslår således, at der tilføjes en ny artikel under "Afsluttende bestemmelser", hvori det angives, at Kommissionen inden for en periode på to år skal fremlægge et forslag til udvidelse af anvendelsesområdet for reglerne for databeskyttelse, således at Europol, Eurojust og toldinformationssystemet også omfattes heraf.
Indsamlingen af oplysninger skal være begrundet i et bestemt formål, og proportionalitets- og nødvendighedsprincipperne skal overholdes. Enhver efterfølgende behandling af

oplysningerne skal ske i henhold til fastlagte regler, og en efterfølgende anvendelse til andre formål end dem, der dannede grundlag for dataindsamlingen, skal være strengt begrænset. Jeg foreslår, at der udarbejdes en ny artikel, hvori de nærmere betingelser for den efterfølgende behandling fastsættes. Derudover foreslår jeg, at der indføjes en foranstaltning i artikel 7 vedrørende automatisk sletning af personoplysninger efter en nærmere angiven periode.

Særlige kategorier af oplysninger (mistænkte, dømte, ofre, vidner osv.…) behandles forskelligt og med specifikke beskyttelsesklausuler. Jeg foreslår således, at der tilføjes et nyt stykke i artikel 4, der præciserer, at oplysninger om personer, der ikke er mistænkt, udelukkende skal anvendes til det formål, hvortil de er blevet indsamlet.

Der bør tilføjes supplerende klausuler i artikel 6 for dna-profiler og biometriske data med henblik på at garantere datasikkerheden og -kvaliteten og overholdelsen af de grundlæggende rettigheder i forbindelse med anvendelse af disse data.

Med dette instrument kan vi fastlægge de nærmere bestemmelser for de kompetente myndigheders adgang til data. Vi bør her fastlægge de nærmere bestemmelser for adgang til data lagret af private parter, som det er blevet gjort i direktivet om lagring af data. Jeg foreslår derfor, at der tilføjes en ny artikel efter artikel 14, hvori det fastlægges, at der vil blive givet adgang til disse data fra sag til sag, til et bestemt formål, og at adgangen vil blive underlagt medlemsstaternes retlige kontrol.

Hvad angår private parters rolle i forbindelse med forvaltning og behandling af data inden for rammerne af et offentligt hverv og begrundet i sikkerhedsmæssige hensyn, foreslår jeg, at disse aktiviteter underlægges meget strenge bestemmelser, der skal fastlægges i national lovgivning og ledsages af strafferetlige sanktioner.

Overførslen af data til tredjelandsmyndigheder kan ikke fuldstændig udelukkes i forbindelse med det internationale samarbejde om bekæmpelse af den internationalt organiserede kriminalitet, men denne bør imidlertid underlægges strenge regler. For det første vil data udelukkende blive overført til tredjelande, der garanterer et passende beskyttelsesniveau. For det andet vil kvaliteten af data, der modtages fra et tredjeland, blive vurderet, herunder under hensyntagen til de grundlæggende rettigheder. Således vil oplysninger fremskaffet ved hjælp af tortur ikke blive anvendt af de europæiske myndigheder.

Vi bør også indføre bestemmelser i rammeafgørelsen om automatisering af adgang og beslutninger, som man har gjort i andre instrumenter om databeskyttelse. Det voksende antal databaser i EU giver rent faktisk myndighederne automatiseret adgang til oplysninger indsamlet af myndighederne i en anden medlemsstat. Denne automatiserede adgang må dog ikke bringe de grundlæggende rettigheder i fare. Jeg foreslår derfor, at der tilføjes en ny artikel, hvori det fastlægges, at en afgørelse, der får indvirkning for en person, ikke udelukkende kan træffes på grundlag af en automatiseret behandling af data om den pågældende person. Desuden ønsker jeg at stille ændringsforslag, der præciserer, at de retshåndhævende kompetente myndigheders adgang til og anvendelse af disse databaser skal ske under overholdelse af principperne og bestemmelserne i denne rammeafgørelse.

[1] Forslag til Rådets rammeafgørelse om beskyttelse af personoplysninger i forbindelse med det politimæssige og strafferetlige samarbejde (SEK(2005) 1241) KOM(2005)0475 - CNS 2005/0202.
[2] Se tekst vedtaget af Parlamentet den 14. december 2005 (dok. P6_TA-PROV(2005)0512).
[3] Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om visuminformationssystemet (VIS) og udveksling af oplysninger mellem medlemsstaterne om visa til kortvarigt ophold (SEK(2004) 1628) KOM(2005)0835 - COD 2004/0287.
[4] Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om oprettelse, drift og brug af anden generation af Schengen-informationssystemet (SIS II) KOM(2005)0236 - COD 2005/0106.
Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om adgang til anden generation af Schengen-informationssystemet (SIS II) for de tjenester i medlemsstaterne, der har ansvaret for udstedelse af registreringsattester for motorkøretøjer KOM(2005)0237 - COD 2005/0010.
Forslag til Rådets afgørelse om oprettelse, drift og brug af anden generation af Schengen-informationssystemet (SIS II) KOM(2005)0230 - CNS 2005/0103.
[5] Forslag til rammeafgørelse om udveksling af oplysninger efter tilgængelighedsprincippet (SEK(2005) 1270) KOM(2005)0490 - CNS 2005/0207.
[6] Meddelelse fra Kommissionen til Rådet og Europa-Parlamentet om øget effektivitet, kompatibilitet og synergi blandt europæiske databaser inden for retlige og indre anliggender KOM(2005)0597.